

ДОНЧО ЦОНЧЕВ
ПРАЗНИК БЕЗ ПОДАРЪК

chitanka.info

В едно малко село край Плевен, в две съседни къщи, на един и същ ден се родиха момчета. Едното кръстиха Бойко, а другото — Цветан. Те започнаха да растат заедно и като махнем това, че Бойко беше рус, а Цветан — черен, всичко им беше еднакво. Чергите, зеленчуците, овошките. Пуйките, овцете, кокошките. Близката, зеленикавожълта, прекрасна река Осъм и безкрайният син въздух над тях.

Всъщност водата на Осъма и небето над нея бяха най-хубавите неща в детството на момчетата, те бяха и най-големите. За селото казахме вече, къщите и хората около тях също не представляваха кой знае какво. Етаж с гредоред до кирпичена плевня, керемидите на тополови летви, а дворът — декар и нещо. Тоест места за тихо съществуване и буйни мечти.

Водата на Осъма се оглеждаше в тъмните очи на Цветан, пътуваше през тях между примамливото и незнайното — свободното време той си прекарваше около нея. По-късно никой не се изненада, че стана хидроинженер.

Бойко лежеше по гръб и сините му очи приличаха на две капки от небето. Той после стана военен летец.

Разбира се, през тези четиридесет години от деня, в който се бяха родили, минаха още много и много неща. Тази вечер, на срещата по случай рождения ден на двамата, те щяха да се разпитват отново за тях, да ги обсъждат с доверие и спокойно — до сутринта. И щяха да стигнат, разбира се, до вечния спор за ползата от професиите на двамата. Това си беше неизбежната тема. Впрочем „спор“ не е най-подходящата дума, тъй като Цветан непрекъснато обвиняваше Бойко, че всъщност той само харчи най-скъпо гориво в небето и резултатът от всичко това са само белите прави линии на дима. Нищо полезно за хората.

— Война сега няма. Няма и да има, да се надяваме. Ти ще се пенсионираш ей тъй, без нищо реално да си направил за някого. Това е истинското положение, брат.

Цветан беше убедителен. Та той си беше и прав. Особено ако прибавим това, че в неговото трудово досие фигурираха досега три язовира и една от най-големите хидроцентрали в България.

Майорът мълчеше. Усмиваше се, понякога поклащаше глава и казваше без горещене:

— Абе, то не се знае.

Не се знаеше какво не се знае, Цветан буйно стигаше до въпроса, кой какво е направил фактически, и Бойко се чувствуваше бит.

— Външно съм бит — казваше той.

— Какво значи „външно, външно“? Като кажеш това „външно“!

— Не значи вътрешно.

Още от обед Бойко си спомняше всичко това, от време на време се усмихваше и предварително си подготвяше реплики за довечера.

С мисъл за вечерта беше и Цветан, но при него нещата изведнъж се развиха неочаквано лошо. Главният водопровод на София се беше прекъснал и един джип тутакси го закара на мястото. Тоест на километър и нещо от склона, претърпял свличането, тъй като в точката на самата авария трудно би стигнало и муле.

„Хубав подарък за днес“ — помисли Цветан, когато (след половинчасово катерене) се изправи над мястото. Хиляди тонове пръст, глина и раздробени скали бяха се свлекли. Загледан в бликащите води, той си представи как стоманените тръби са се скъсали като памучни нишки и — за кой ли път — усети респекта пред неизмеримото могъщество на земята.

Нямаше какво да се направи — Цветан не се опита да излъже дори журналистите. Нямаше откъде да дойдат машини-копачки, нямаше как да се докарат тръбите, бетонът, желязото.

— Но ние оставаме без вода! — повтаряше младата, пълничка журналистка от „Поглед“. — Половината София без вода, вие представяте ли си го това?

— И аз съм София, девойче. И аз имам нужда от вода, не бойте се. И съм си го представял много пъти, още на вашата възраст. Още, когато вие...

Другите журналисти и специалисти оглеждаха почти отвесния скат, непристъпните зъбери наоколо и първите им информации създадоха паника. След час пристигнаха от телевизията, после от министерството, от комитета — късно следобед по козите пътеки около мястото на аварията шаваха и стърчаха стотици хора. Фактори, отговорници, коментатори. Информатори, оператори, интерпретатори. Туристи, овчари и тъй нататък до най-обикновените сеирджии.

Паниката растеше естествено и с основание. Безкрайните въпроси — както става обикновено — я увеличаваха. Младата,

топчеста журналистка не се отлъчваше от Цветан — искаше на всяка цена да разбере как все пак ще се оправят нещата и кога, тъй като мястото тука е „толкова ужасно“.

— Мястото тук е прекрасно, моето момиче — каза Цветан. — Вижте каква великолепна природа.

— О, да — каза момичето. — Но аз не виждам откъде ще може да дойде някаква помощ. Просто не виждам откъде!

— От небето — каза Цветан с раздражение, макар че момичето беше еталон за неговия класически вкус.

— Вие се и подигравате на всичкото отгоре!

Журналистката от „Поглед“ хвърли кос поглед към инженера, разколебана: дали да се разсърди или да продължи по сипеите след него. В този момент се чу бръмченето, тя вдигна глава.

Всички вдигнаха глави — тъй проследиха зеления хеликоптер, който се приближи, избра си място на една малка полянка и кацна.

Няколко минути по-късно пратеничката на „Поглед“ погледна синеокия майор, който се бе упътил ухилен към Цветан.

— Честит ти рожден ден, наборе.

— И на тебе.

— Извинявай, но стана съвсем набързо и не ти нося подаръка.

Двамата се плеснаха силно по раменете, а момичето помига и написа в бележника си: „Празник без подарък“.

Фразата се хареса на младата журналистка. И това, че дойде хеликоптерът, много ѝ хареса. Сега оставаше да разбере още някои подробности за двамата мъже и всичко щеше да бъде о'кей.

И тя поривисто затича подире им, с учудваща за килограмите си лекота — направо през ужасната и великолепна природа.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.